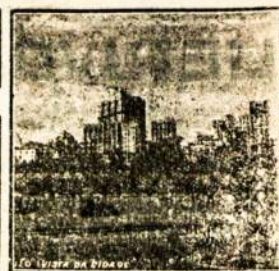

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevičius

7-ji METAI.

SÃO PAULO, 1935 m. Birželio - Junho mėn. 8 d.

NR. 23 (335)

Sistematingas priešvalstybinis darbas.

Mūsų kolonija pergyvena šiuo momentu tamsias valandas. Su škaudančia širdimi turime pasakyti, kad pradėtas kolonijoj praigaistingas ir priešvalstybinis darbas, ir, kas skaudžiausia pasakyti, jog tą darbą sistematingai pradėjo varyti, mūsų iki šiol gerbiamas Kun. Sugintas. Mes, lietuviai, iš prigimties išauklėti tikroje katalikiškoje dvasioje, ypač mokame gerbti tikrus toje žodžio prasmeje dvasiškumus, skaitydami juos tikrais Dievo žodžio ir jo mokslu skelbėjais. Ypač mums čia svetimoje šalyje, reikalingi yra dvasiškiai, kurie ypatingai turi mokėti švelniai jėiti į kiekvieno kataliko širdį, ir suilgi aristaus žodžiu, vardan žmonių ir ar timo melleis, skiepyti santaiką meilę ir vienybę mūsų kolonijos tarpe, juk tai yra pagrindas mūsų tikėjimo.

Mes išievlai, svetimojo šaly, toli nuo Tėvynės Lietuvos, daugumoje pergyvendami sunkias ekonominio krizio valandas, ypač reikalingi esame dvasiškoms paguodoms, dvasiško suraminimo, kad sukauptus dvasines jėgas atsilaikytumėm visokioms paguodoms. Taigi turėdami kolonijoj dvasišką vadovą Kun. Sugintą, žmojų jauna, pilną energijos, manome, kad kolonijos dvasiniai reikalai bus aprūpinti kuopulkiškais. Bet, deja, skaudžiai nusivylimė! Ir ką matome? Kun. Sugintas skaudžiai nusidėjo netik prieš koloniją, prieš Valstybę, bet ypač prieš bažnyčią. Tuštos sveltiškos garbės svaigulio pagautas, paverstas bažnyčią į agitacijos, provokacijos, pagiežos ir keršto vietą, šventvagiškai bažnyčią tuom išniekėdama. Vietoje Dievo žodžio, myieti savo artimą iš visos galios ir jėgos, labiau negu pats save, jis iš tos pačios sakyklos, krauju nuo keršto paruvusomis akimis, užkibusio ir pagiežos persunktu balsu, rėkia reikalaujamas keršto, prieš Valstybę įgaliotą atstovą, poną Konsulą, apmėdždamas jį slykščiausiu provokacija. Po šito viso, pamynus Kristaus mokslą, ir paneigus savo prievolę Valstybei, kun. Suginta, užtikrinu jį atlikai judosišką darbą. Išardė kolonijos tikinčiųjų šeimą gaština. Jau nekas daugiata nebetikės Tamstai, kaip dvasiško vadui, nes Tamsta pasidarei tikinčiųjų akyse žemesnis negu elninis agitatorius, nes Tamsta šventvagiškai išniekinai šv. bažnyčią, po tos šventvagystės Tamsta atlikai dar ir priešvalstybinį darbą. Tamsta diskreditavai Valstybės įgaliotą atstovą, nežemindamas jo autoritetą, kartu su tuom diskreditavai ir nužėdinai autoritetą Vyriausybės, kurios tas atstovas yra pascirtas.

Po to viso priešvalstybinio darbo Tamsta, kun. Suginta, dar išdrįsai vykdyti į Tamstos diskredituotą Lietuvos įs-

taigą, reikalaujamas sau Vyriausybės skiriamos pašalpos. Kun. Suginta, nejaugi Tamsta esi taip trumparegis, nejaugi Tamsta ir dabar dar nežinai, kad Tamstos priešvalstybinis darbas yra nu matytas Baudž. Stat. str. str., ir Ypat Valstybės Apsaugos Įstatyme?!

Be to Tamstos kun. Suginta varomas priešvalstybinis darbas, yra planingai apgalvotas ir prisideda, prie šimtai jau varomo praigaistingo ir priešvalstybinio darbo, tos pat dvasiškijos, mūsų lietuvių kolonijose: Urugvajuj ir Argentinoj.

Tamstos, Kun. Suginta, juodas darbas pradėtas kaip tik labai opioje valandoje, kas kolonijai atnešė didžiausius medžiaginius ir dvasinius nuostolius. Medžiaginiai nuostoliai, jog Kun. Sugintas bažnyčios nebeužbaigs pastatyti de lei sekančių priežasčių: rasta jog Kun. Suginto yra neįnešta bankon apie 18:000\$000 milrešų, delei kurių atsiskaikė duoti bet kokį pasiaiskinimą Bažnyčios Stat. K-tui. Čia yra aiškus delei kurio išėjo iš Bažnyčios Stat. K-to: 1) Dr. P. Mac ulis, 2) A. Matus, 3) L. Ma jiene, 4) L. Gaigalas, 5) E. Požera, 6) S. Vancevičius. 7) J. Šimbelis ir 8) V. Kutka. Komitete liko tik du Valstybės valdininkai, bet esame tikri, jog ir jie, kaip Lietuvos Valstybės valdininkai, išeis, netoleruodami, kun. Suginto nusikaltimo.

Taigi po to viso, nebegali bebūti nei kalbos apie bet kokį bendrą darbą kun. Suginto su katalikiška ir valstybiniai nusistatę kolonija. Kolonija nebetiki kun. Sugintui ir nepatikės daugiau nei vieno savo sunkiai uždirbto skatiko. Iš to seka toliau, jog bažnyčios statymo nebus galimybes užbaigti, o ta da neįspildomos sudarytos statybos sutartys, diskredituojama kolonija svetimšalių akyse. Ir skurs me be bažnyčios, kuri pusiau nebaigta pasilika ant Dievo valios.

Kad to viso išvengtų yra tik vienas kelias: tuojuo prašyti Lietuvos Vyriausybę, kad skubiausiai būtų atšauktas viso kaltininkas, kun. Sugintas, ir kad kolonijai būtų duotas tikras dvasios vadovas, kitaip kolonijoj — dvasiška tamsybė, priešvalstybinis veikiimas, kerštas, neapykanta ir galūtinus kolonijos iširimas...

Būkime tikri, jog Lietuvos Vyriausybė, supras ir įvertins, žalingus ir nusikalstamus kun. Suginto darbus kolonijoj ir išklausus katalikiškai ir valstybiniai nusistatę kolonijos šaukimo, kuris veržiasi iš gilumos mūsų sielos, nes tai yra mūsų opiausio sielos žalda. Toks kunigas, kuris išniekine ir nužemino mūsų Lietuvos Valstybės ir bažnyčios vardą, nebegali būti kenčiamas nei vienos minutės mūsų kolonijos tarpe. — skas. —

Atentatas prieš Urugvajaus Prezidentą.

Sekmadienį, birželio 2 dieną, Montevideo mieste buvo padarytas atentatas prieš Urugvajaus Respublikos Prezidento Gabriel Terra gyvybę. Atentatas įvyko per arklių lenktynes, suruoštas Brazilijos Prezidento p. Getulio Vargas garbei. Į prezidentą Gabriel Terra, vienas individas, vardu Garcia, palei-

do kelis revolverio šūvius, sužeisdamas prezidentą į koją. Pats pasikesintojas norėjo nusižudyti, bet tuojuo buvo policijos suimtas. Atentatas buvo padarytas politiniais sumetimais. Paskutinės žinios praneša, kad prezidentas esąs visai sveikas. Jis buvo sužeistas lengvai.

Milžiniškas žemės drebėjimas Indijoje.

Beludžistane, Indijoje, įvyko milžiniškas žemės drebėjimas, per kurį žuvo apie 60.000 žmonių. Žemės drebėjimas beveik visai sunaikino Quetta miestą. Žuvusiųjų tarpe yra daug kariškių — anglų. Materialiai nuostoliai dar ne

apskaiciuoti, bet jie siekia milijonus dolerių. Sugriauta labai daug namų. Žemės drebėjimas apėmė labai didelį plotą. Visame krašte skubiai organizuojama pagalba nukentėjusiems. Nelaimės ištiktame rajone paskelbtas karas stovis.

Naujas incidentas tarp Italijos ir Abisinijos.

Paskutinėmis dienomis, rytų Afrikoje, ant Abisinijos ir Italijos kolonijų sienos įvyko naujas incidentas. Kaip praneša laikraščiai, per susiaudymą užmušta apie 30 vietos gyventojų. Padėtis tarp Italijos ir Abisinijos pasidarė

labai įtempta. Italija pasiuntė Rytų Afrikon naujas kariuomenės dalis. Ita lių spauda šaukia, kad Abisinija nusidė jusi taikai. Dėl šio naujo incidento tarp abiejų valstybių gali kilti gana rimtas konfliktas.

Grįžo Respublikos Prezidentas Getulio Vargas.

Birželio 7 dieną, karo laivu „São Paulo“ grįžo į Rio de Janeiro Respublikos Prezidentas p. Getulio Vargas iš

savo kelionės į Argentiną ir Urugvajų. Iš Argentinos grįždamas Prezidentas buvo apstojęs dar Montevideo miesto Prezidentas p. Getulio Vargas iš Urugvajaus sostinėje.

Politinė padėtis Prancūzijoje.

Atsistatydinus Flandin ministerių kabinetui, naują kabinetą suorganizuoti buvo pavesta Bouissonui, kuris sudarė naują kabinetą, po kelių dienų atsistatydino. Naują Vyriausybę sudaryti buvo siūlyta užsienių reikalų ministeriui Le-

valui. Tačiau paskutinės žinios praneša, kad kabinetą sudarys Francois Pietri. Prancūzijos vidaus politinė padėtis pasidarė labai sunki. Ar ilgai išsilaikytas Pietri kabinetas sunku pasakyti.

Pastangos sutaikinti Bolivija su Paragvajum.

Buenos Aires mieste eina derybos tarp Bolivijos ir Paragvajaus, kurioms tarpininkauja kitų Pietų Amerikos valstybių atstovai, dėl taikos Čako srityje. Vietos spaudos žiniomis, derybos einan-

čios sėkmingai ir galimas daiktas, kad kariaujančias valstybes pavyks sutaikinti. Tuo tarpu karo veiksmai Čako srityje dar nesustabdyti.

Kinu-Japonu santikiai blogėja.

Paskutiniu laiku kairuriose Kinijos vietose prasidėjo manifestacijos prieš japonų įsigalėjimą Kinijoje. Vietomis kilo net rimtų konfliktų. Japonai kas organizuojasi Kinijoje, kiniečių nedraugingomis manifestacijoj

mis labai pasipiktinę ir reikalauja, kad Kinijos vyriausybė sudraustų manifestantus bei uždraustų visas anti-japoniškas organizacijas Kinijoje.

LIETUVOJE

Mišių briedžiai.

Mišių departamento žinomis, Didz. Lietuvos briedžiai gyvena tik devyniose miškų urėdijose. 1932 m., suskaičius pirmą kartą briedžius Didz. Lietuvoje, buvo jų rasta 124. Šiemet vėl buvo suskaičiuoti briedžiai ir jų rasta 156. Klaipėdos krašte yra irgi apie tiek pat.

Šiemet Baisogalos miškų urėdijoje surasta 5 briedžiai, Biržų—10, Joniškio—20, Jurbarko—7, Kaišėdorių—12, Kauno—7, Kuršėnų—3, Pakruojaus—6 ir Žalgirio—86. Briedžių skaičius mūsų miškuose, nors ir labai lėtai, bet didėja. Pastarųjų trejų metų laikotarpyje padidėjo vidutiniškai 10 briedžių per metus.

Tsb.

St. Šimkui pasodintas muzikos medis.

Žinomo Lietuvos muziko—kompozitoriaus Stasio Šimkaus kūrybinio muzikos darbo 30 metų sukaktuvių proga, balandžio mėn. 29 d. žymesnių laikraščių Kauno atstovai buvo nuvykę į bilijetą pasveikinti netoli Kauno, į Birutės kaimą, kuriame St. Šimkus gyvena. Ta proga, Jubilijatas, kartu su žurnalistais, pasodino Muzikos medį. Juo parinktas kietmedis raudonas skirpintas. Tai pirmasis muzikos medis Lietuvoje.

Tsb.

Paminėjo a. a. Tumą—Vaizgantą.

Balandžio 29 d. suėjo dveji metai, kai Lietuvoje mirė žymus visuomenės veikėjas ir žinomas rašytojas—publicistas kan. dr. Juozas Tumas—Vaizgantas. Tą dieną jis buvo plačiai paminėtas ir pagerbtas visoje Lietuvoje. Ypač tingai plačiai jį pagerbė Lietuvos jaunoji organizacija, kuri Vaizgantą buvo nariu, patarėju ir dvasiniu tėvu.

Tsb.

Ūkininkų savaitė.

Balandžio pabaigoje ir gegužės pradžioje Lietuvoje buvo surengta ūkininkų savaitė.

Per Ją Kaune buvo įvairiausių žemės ūkio organizacijų metiniai susirinkimai ir naujųjų žemės ūkio rūmų suvažiavimas. Šiemet ūkininkų savaitė praėjo dideliu gyvumu.

Tsb.

Lietuvoje nori suorganizuoti fabriką vatai gaminti iš linų.

Inz. Sirutavičius daro pastangų Lietuvoje suorganizuoti fabriką vatai gaminti iš linų. Pirmųjų bandymų pagaminti pavyzdžiai daro gerą įspūdį—pagamintoji vata yra visai gigroskopiška.

Skelbiami naujosios rašybos pagrindai.

Naujai priimtosios mūsų rašybos pagrindus, kalbininkų A. Šalio ir Pr. Skardžius suredaguotus, švietimo ministerija išleidžia atskiru leidiniu. Tas leidinys jau pradėtas spausdinti. Tie skelbiamieji pagrindai tėra tik metmenys, kuriais netrukus turės būti paruoštas autentiškas ir oficialus komentarinis rašybos vadovėlis ir žodynas. Tokį vadovėlį ir žodyną jau rengia A. Šalis ir Pr. Skardžius.

Apie 200 darbininkų važiuoja į Latviją

Jau ir Šiauliuose pradėjo daugiau darbininkų rašyti žemės ūkio darbus į Latviją. Iki šiol jų atėdavo į apskrities viršininko įstaigą užsienio pasausrašyti, vidutiniškai, po 30 žmonių kasdien, o balandžio 30 d.—jau per 70. Iš viso iki gegužės 1 d. pasisamdžiusių į Latviją ūkio darbus dirbti užsienio pasaus gavo apie 200 žmonių. Pasai darbininkams duodami visai pigiai, po 3 litus, vietoje tokiais atsitikimais mokėtinų 130 litų.

Lietuvos Banko aukso fondas

Šių metų gegužės 1 d. siekė 45,24 ml. lt.; užsienio valiuta—6,38 ml. lt.; bankotas ir paskolos—103,88 ml. lt.; banknotų apyvarta—99,50 ml. lt.

Banknotų padengimas auksu sudaro 46,7%, o auksu ir valiuta—52,9%.

Esperantininkai rūpinasi savo kultūriniais namais.

Lietuvos esperantininkų sąjungos metiniame skyrių atstovų suvažiavime nutarta sudaryti fondą esperantininkų kultūriniams namams įsteigti. Į 28 tą taptąjį esperantininkų kongresą Romoje bus siunčiami keli sąjungos atstovai.

Kiaušinių daugiau eksportuota apie 50%

Praeitais metais per pirmuosius keturis mėnesius kiaušinių iš Lietuvos buvo eksportuota 2.503,6 tūkst., 1933 m. 4.670,5 tūkst. 1932 m. 4.772,4 tūkst. Šiais metais Pienocentras nuo sausio 1 d. ligi balandžio 28 d. kiaušinių eksportavo 4.779 tūkst. Tad kiaušinių per pirmuosius šių metų keturis mėnesius, palyginti su praėtų metų tuo pat laiku, yra eksportuota taip pat, nepalyginti, žymiai daugiau, būtent, daugiau net apie 50%. Daugiau eksportuota ir negu 1933 ir 1932 metais. Per pirmuosius šių metų keturis mėnesius vienas Pienocentras jų eksportavo daugiau, negu viso krašto eksportininkai per tą patį laikotarpį paskutinių trijų metų (šiemet be Pienocentro kiaušinių jau beveik niekas kitas ir neeksportuoja).

Lietuvos atstovai užsienioose Kaune.

Į Kauną atvyko Lietuvos atstovas Berlyne dr. J. Šaulys. Atvyksta Lietuvos atstovas Maskvoje Baltrušaitis. Lietuvos atstovas Paryžiuje P. Klimas atvyksta į Kauną. Kaip jau buvo pranešta, per Velykų šventes atvyko į Kauną Lietuvos atstovas Pragoje dr. E. Turauskas. Jis dar keletą dienų pailsės Kaune.

Kiek teko patirti, suvažiavę atstovai aptars kai kuriuos Lietuvos užsienio politikos klausimus.

Išvažiavo Klaipėdos radio stočiai viešos parinkti

Į Klaipėdą išvažiavo pašto valdybos direktorius inž. Stanaitis, technikos tarnybos viršininkas inž. Birutavičius, statybos referentas inž. Dušauskas ir radio stoties viršininkas inž. Stankevičius. Jie ten parinks vietą.

Klaipėdos radio stočiai statyti.

Pašalino iš universiteto lenkų studentus Dowgirdą ir Paškevičių.

Vytauto Didžiojo universiteto seimatas lenkų studentus Adomą—Joną Dowgirdą ir Anatolijų—Ceslovą Paškevičių, prieš kurį laiką įsibrovusius į Kuntaplio leidėjo T. Tilvyčio butą ir prieš jį pavartojusius smurtą, nutarė vienam semestriui pašalinti iš universiteto.

Norima įsteigti Anglijos—Baltijos prekybos draugiją.

Anglijoje susidarė grupė žmonių, kuri projektuoja sudaryti Anglijo—Baltijos prekybos draugiją (Anglo—Baltic Trade Association in London). Draugija stoto sau tikslą padėti Baltijos valstybėms išlyginti prekybos balansą ir pagyventi prekybą tarp Anglijos ir Baltijos kraštų. Taip pat draugija atliktų prekybos rūmų funkcijas: teiktų prekybišką informaciją, laikytų Baltijos prekių vitriną, leistų biuletenį, laikytų biblioteką, spręstų komercinius ginčus arbitražo būdu. Draugijos pirmininkas būtų anglas, trys vicepirmininkai po vieną iš Baltijos valstybių, jos nariais būtų tiek Anglijos, tiek Baltijos valstybių piliečiai, tačiau būstinė turėtų būti Londone. Draugija turėtų savo nuolatinius korespondentus kiekvienoje Baltijos valstybėje Atitinkamos Lietuvos įstaigos šį sumanymą svarsto.

Prancūzija stūlo praplėsti prekybos sutartį.

Prancūzijos vyriausybė pasiūlė praplėsti Lietuvos Prancūzijos prekybos sutartį ta prasme, kad ji veiktų ir Prancūzijos kolonijoms bei protektoratams. Lietuvos vyriausybė pasiūlymą svarsto.

Nori pirkti Lietuvoje gaminamą gėrimu.

Viena užsienio firma nori Lietuvoje pirkti degtinės «zubruvkos» (riaštinovkos), šermukšninės, krupniko ir panašių gėrimų.

Kompozitorius Stasys Šimkus. (Jo kurybinio muzikos darbo 30 metų sukaktuves minint).

Vienas lenkų rašytojas gal ir teisingai pasakė, kad dabartinė Lietuva—tai plunksna ir daina atkarianta valstybė. Ir iš tiesų, anais sunkios rusų vergijos laikais lietuvių tauta neturėjo savo laisvės ir garbės gynėjos kariuomenės, neturėjo kitos stiprios, organizuotos fizinės jėgos. Bet ji turėjo lietuvišką žodį ir lietuvišką dainą, kurios nepajėgė sunaikinti joki svetimi gaivalai ir, kuri buvo gyva ir lietuviška dvasia galvinanti Lietuvos kaimo žmonių širdis. Lietuvis apie viską dainavo ir dabar tebedainuoja: miškas, žirgas, rūta, mėta, dobilas, mergelė, berniukas, vargas ir džiangsmas apipinta lietuviškos dainos vainiku. Todėl lietuviškų dainų poetingumas ir jų tektumas gresia jau seniai žinomas kultūringame pasaulyje. Jas yra studijavę ir jomis grožėję žymesnieji lietuvių ir kitų tautų rašytojai. Tik lietuviškos dainos melodija ilgą laiką nerado sau kelio į platų pasaulį, į kitų tautų koncerto sales. Neatsirado žmogaus, kuris anais laikais lietuviškos dainos harmonizavimui būtų atidavęs savo sielą, jausmą ir mokslą. Sunkiomis vergovės dieno

mis reikėjo laukti lietuvių muzikų, kurie pradėtų rinkti lietuviškas dainas ir jas harmonizuotų. Ir jie gimė. Vincas Kudirka pirmas pradėjo lietuviškas dainas harmonizuoti. Vėliau pasirodė M. Čiurlionis, J. Naujalis, Č. Sasnauskas, Mikas Petrauskas.

Stasys Šimkus

Yra jaunesnis mūsų prieškarinių kompozitorių kartos žmogus. Jis gimė 1887 m. sausio 10 d., Kauno apskr., Serežiaus valsč. Motikiški kaime. Tai ir buvo tie laikai, kai lietuvių tautos priešpaužiai nesimatė gulo, nesimatė jokių žiburėlių į laisvės krantą. Kelių lietuvių pastangos—prizadinti tautą,—gal ir jiems patiems nė kartą buvo tik sapnas. Tačiau daina lietuvių laukuose, pačeriuose ir paupuose tuo metu ypač skardžiai ir plačiai skambėjo. Didelis ir gražus Motikiški kaimas taip pat turėjo savo dainininkų ir dainininkių. Taigi, Stasys Šimkus vargo gyvenimą pasitiko su daina. Stasys buvo Šimkų jauniausias sūnus. Tėvo globa neligiai jam teko naudotis, nes jis išva-

žiavo į Ameriką ir ilgai negrįžo. Su laukę septynerių metų, pradėjo bandą ganyti pas kaimynus, o žiemą mokydavosi pas kaimo «daraktorių» F. Viraką. Būdamas dešimties metų, Stasys pakliuvo į Kauną pas seserį siuvėja, kuri jį ryžosi išleisti į kunigus. Tačiau tuo jau jis pateko į Naujalo bažnytinį chorą. Po kiek laiko į Naujalis pradėjo mokyti vargoninkavimo. Skirtas į kunigus—pasiryžo būti vargoninku ir visa vaikiška širpimė pamilo vargonų muziką ir bažnytinį giedojimą. Baigęs Naujalo vargonų mokyklą, būdamas 13 metų, Šimkus pradėjo vargoninkauti Čiobiškyje, Krlokiulaukyje, Žodiškyje Skirsnemunėje.

1904 m. rusai leido lietuviams spauda. Tai buvo didelio laimėjimo ir džiaugsmo metai. Nieko nelaukdamas, Šimkus tuojuo pradėjo rengti lietuviškus vakarus.

Pirmaisiai jis suruošė labai didelį vakarą Jurbarko. Jame dalyvavo kelių aplinkinių valsčių lietuvių. Šimkus tame vakare buvo ir chorų diriguotojas, ir režisiorium ir artistu. Nežūrint šiek tiek atgautų laisvės, uolus lietuviškos dainos populiarizavimas ir lietuviškos vakarų rengimas nepatiko rusų valdžiai. 1906 m., Stasys Šimkus, pamatęs, kad jis žandarų persekiojamas, norėjo bėgti į Ameriką. Tai tolimai kelionei jis tuojuo pasiruošė ir nuėjo atsiveikinti su dr. Basanavičiaus draugu, žymiu lietuviu ir «Vargo» redakto-

riumi. Jonu Kriauciūnu ir B. Milšiu. Kriauciūnas, sužinojęs ko Šimkus atėjo, pašoko ir tarė: «Ne. Tu Amerikon nevažiuosi. Toki vyrai Lietuvai labai reikalingi. Važiok į Vilnių ir galvink lietuvišką ginklą—dainą». Šimkus paklausė. Tuojuo nuvyko į Vilnių ir pradėjo vesti «Kanklių» chorą. Inž. Petro Vileišio glojiamas, Šimkus pradėjo mokytis Vilniaus muzikos mokykloje.

Antrą didžiulį lietuvišką vakarą Šimkus surengė 1906 m. vasarą, savo gimtoje parapijoje, Belvederio dvare. Į tą vakarą atvyko daugiau kaip tūkstantis žmonių, u tarpe ir Varšuvos konservatorijos direktorius Mlynarskis (šiemet balandžio mėn. mirė). Po vakaro jis Šimkui pasikvietė pas save, išgėzaminavo ir davė lėšas mokytis Varšuvos konservatorijoje. Prieš išvykdamas į Varšuvą, Stasys Šimkus dar surengė lietuviškus vakarus Panevėžyje ir Punske.

Varšuvos ir Petrapilio konservatorijose.

Studijuodamas Varšuvoje, Šimkus perėmė iš M. Čiurlionio vesti lietuvių chorą, kuriame dalyvavo ir lenkų gausus būrys. Vasaromis jis grįždavo į Lietuvą, rinkdavo liaudies dainas ir vėl rengdavo lietuviškus vakarus. Milžiniški jo vakarai buvo surengti Suvalkuose, Šiauliuose, Kaune ir kitur. Var

D. U. L. R. KRONIKA.

— Buenos Aires, Argentinoj įsikū rė buvusius Lietuvos kariuomenės Karių Sąjungą Sąjungos tikslas suburti visus buvusius Lietuvos Karius dabar Pietų Amerikos gyvenančius. DULR, Sąjungai išsiuntė knygų.

— Domininkas Kutkau iš Jurbarbarko virė 20 metų dirbo dvare Frankfurto apylinkėse Vokietijoje. Dabar jį Vokiečių vyriausybė, net neleidus tur to pasimti, ištrėmė į Lietuvą. Žmona ir vaikai liko Vokietijoje, o, mat jie turi Vokietijos pilietybę.

— Į užsienio lietuvių kongreso spaudos parodą, jau gauta iš Latvijos J. Masiulio pirmi spaudos eksponatai, kurių tarpe yra retų vertingų spaudos dalykų.

— Iš Brazilijos į pasaulio lietuvių I kongresą, ruošiasi atvykti «Lietuvio» redaktorius Stasys Vancevičius ir mokytojas E. Požėra, kuris padarys pranešimą apie tenykščius lietuvių švietimo reikalus.

— DULR per balandžio mėn. įvairioms užsienio lietuvių organizacijoms išsiuntė 2065 egz. knygų už Lt. 2.444.

— Lietuvių Centro Vykdomasis Komitetas Buenos Aires, kreipėsi į DULR padėti jiems įsigyti žemės sklypą ir pastatyti Lietuvių Rūmus.

— Argentinos Lietuvių Tautininkų Sąjunga Berisso mieste turi nusipirkti žemės sklypą ir nori pastatyti pradžios mokyklai namus.

— DULR valdybos pirmininkas Skipitis Amerikos angliškų laikračių reporterių buvo klausinėjamas ar nėra Lietuvos karo su vokiečiais ir smukmeiška turėjo nupasakoti Sasso ir Neuwano bylos eigą. Net New-Yorko mieste buržuazistai domavosi ar nėra pavojaus Lietuvai iš Vokiečių pusės, ar nebaisus esą gyventi Lietuvoje, kur karo pavojus vis gąsdina. Į tai New Yorko burmistrui p. Skipitis atsakė, kad prie pavojų esame praprata, kaip praprato italai prie Vezuvijaus.

Reikalų Vedėjas.

Ar jau išsiaiškino?

Šių metų gegužės 13 dieną, buvo sušauktas S. Paulo L. K. Bažnyčios Statybos Komiteto posėdis, kuriame be kitų, principinio pobūdžio, klausimų buvo iškeltas toks klausimas: kodėl kun. Sugintas, jau penki mėnesiai, kaip neįneša į banką aštoniuolikos tūkstančių milreisių, surinktų bažnyčios statymo intencija?

Iš Komiteto pasitraukė beveik vi-

si narių, bo p. p. B. Steponaičio ir V. Nalivaikos, kurių pasiūlymą Komitete motyvas buvo — patikrinti, kodėl tie 18.000\$000 į banką neįnešė ir kur jie randasi. Tai padaryti buvo žadėta, po posėdžio, rytojaus dieną.

Nuo kalbamo posėdžio praėjo jau trys savaitės, todėl visuomenei būtų jodu mu žinoti ar tie ponai išaiškino kur tie pinigai yra, ar dar tebeaiškina?

WILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIESĖ, LIETUVIŲ BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS KLUBEKIT. ĮSIGYTI NUOSAVĄ ŽEMĖS SKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIOKEJIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 10000 UŽ M² ILGAM IŠSIOKEJIMUI. TEIRIAUTIS: PRACA ANTONIO PRADO Nº3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE:
PAS KARLOS KORKISCHKO
AV. ZELINA Nº 33
ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.

SPORTAS

LAIMĖJO TAURĖ BĖGIME.

Praeitą sekmadienį Sp. S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius dalyvavo bėgime 8 km. distancijoje, vadinamame «Prova Carlos Rhein». Bėgimą surengė «Lyga Atletica Paulista» paminėjimui miruslo sportininko Carlos Rhein. Bėgimas praėjo labai gvyai ir tvarkingai. Jame dalyvavo virė 80 bėgikų, kurių tarpe 5 lithuaniečiai: E. Jakubka V Jurgutis, V. Pakalnis, Š. Fizeris ir A. Zaborskis.

Lithuaniečiai paėmė pirmą vietą iš nepriklausančių lygai klubų ir buvo apdovanoti gražia taurė «Taça Claudio» Tenka pažymėti, kad lietuviai kas kart daugiau pasizymi bėgime. Net ir brazilų spauda pabrėžė, kad iš lietuvių bėgikų daug ko galima laukti, nes, sa ko, vyrai disciplinuoti, gerame šipe, netrūksta jiems sveikatos ir pasiryžimo. Mes taipat laukiame iš savųjų dar daugiau panašių laimėjimų. Tat bravo lithuaniečiai!

P. J.

MOKIEČIAI LAIMĖJO GRAŽIA TAURĖ.

Pereitą sekmadienį birželio mėn. 2 d. Sporto S-gos «Lithuania» Mokos skyrius futbolo komandos žaidė stiprias rungtynes su brazilų klubu «Parque das Nações F. C. Į rungtynes prisirinko labai daug svečių brazilų ir lietuvių. Lithuaniečiai pasirodė žymiai stipresni už savo priešą ir užpelnytai laimėjo lituaniečių abi komandos. Ypač gražus, gvyvas ir įtemptas buvo I-ųjų kom. žaidimas, nes buvo žaidžiama del gražios Mokos skyriaus sporto vedėjo p. V. Ha zenbeino pastatytos taurės. Rungtynės baigtos: I-ji 1 : 0, II-ji 1 : 0 «Lithuanijos» naudai. Tuo būdu taurė teko lithuaniečiams. Kaip matyti iš rungtynių eigos, kad Mokiečiai turi neblogą fut. komanda ir gerai sutvarkyta. Tat reikia tik tuo Mokiečius pasveikinti ir palinkėti jiems gero pasisekimo ir išvėrimės sporte.

B.

išuvoje Šimkus parašė savo didžial galiną «Kur bakažė samnanta» ir suharmonizavo gana daug lietuvių liaudies dainų. Mlynarskiai pasitraukus iš Varšuvos konservatorijos direktoriaus vietos, Stasys Šimkus, vos baigęs vargonų skyrių, persikėlė į Petrapilio konservatorijos kompozicijos klasę, kurią baigė 1914 met. Gyvendamas Petrapily, jis parašė ir išleido «Mūsų dainas», «Dvi daina», «Tris dainas», «Keturias dainas», «Dainų dainorilį», «Plaukia sau lafelis, kuris taip plačiai pasklido Lietuvos žmonėse. Be to, ten Šimkus vedė lietuvių ir gudų choros, buvo Č. Sasnausko vargoninku — pagalbininku. Vasaromis vėl grįždavo į Lietuvą, vėl rengdavo lietuviškus vakarus, rinkdavo dainas ir koncertuodavo.

Baigęs muzikos mokslus, Šimkus atėjo į Vilnių ir manė ten apsigyventi. Bet kilo Didysis karas. Jis, kaip nukentėjusiems nuo karo šelpti ir surinko Centralinio Komiteto narys, buvo pasiųstas į Ameriką rinkti aukų nuo karo nukentėjusiems.

Amerikoje.

Amerikoje Stasys Šimkus buvo du kartus: 1914 — 1920 m ir 1927 — 1928 m. Pirmą kartą jis rinko aukas nukentėjusiems dėl karo šelpti ir surinko 30.000 dolerių. Be to, leido «Muzikos» laikraštį, organizavo lietuvių chorą Philadelphiaje, Čikagoje vedė žinomą «Birutės» chorą. Amerikoje jis taip pat

parašė nemažą kūrinių choros ir solistams. Ten jo parašyta «Nugrimzdes dvaras», «Atsisveikinimas su tėvyne», «Lopšinė», «Mišios» ir kit. Antrą kartą Šimkus Amerikoje buvo tik metus.

Lietuvos Savanoris.

1920 m. Stasys Šimkus, jau plačiai žinomas ir dainuojamas kompozitorius, grįžo į Lietuvą, kuri dar buvo vos giuasiu ir prievų kamojama. Tuo jau ėmė vesti «Dainos» ir Saulių Sąjungos choros. Lietuvių kariuomenei paėmus Vilnių, Šimkus ten persikėlė ir rengiasi įsteigti Konservatoriją. Vilnių pradėjus pulti Želigovskini, Šimkus savanoriu įstojo Lietuvos kariuomenėn. Drauge su Kipru Petrausku, Antanu Sodeika ir Kaziu Binkiu buvo pasiųstas koncertuoti fronte stovinčioms kariuomenės dalims. Tada jis parašė plačiai žinomas kariškas dainas: «Mes Lietuvos kariėvėlai» ir «Geležinio Vilko maršas». 1920 m. pabaigoje Šimkus išvažiavo į užsienius pagilinti muzikos studijų. Vėl grįžęs Lietuvon, 1922 m. apsigyveno tada dar prancūzų valdytame Klaipėdos krašte. Po 1923 m. sukimo, Klaipėdos kraštui prisijungus prie Lietuvos, Šimkus Klaipėdoje įsteigė konservatoriją, iš kurios jam vadovaujant išėjo apie 60 gerai pasiruošusių muzikų, dabar jau dirbančių didelę lietuviškos dainos harmonizavimo ir muzikos kūrybos darbą. Žodžiu, kal Šimkus vadovavo Klaipėdos konservatorijai, Klai

pėda buvo tapus lietuviškos muzikos centru. Kai 1930 met. Klaipėdos konservatorija buvo uždaryta, Šimkus buvo išsiųstas Vakarų Europon studijuoti muzikalinį operos pastatytą. Ta proga, Šimkus aplankė Vieną, Milaną, Romą ir Praryžį. Po to dvejus metus buvo valstybės operos dirigentu.

Kas yra Šimkus Lietuvai ir Lietuvai tautai.

Be jau ankščiau išvardintų muzikų kūrinių, paskutiniu metu Stasys Šimkus yra sukomponeavęs simfoninę poemą «Nemunas», nemažą dainų chorams, solistams, fortepijonui ir kantata «Kovotojams u Lietuvos laisvę». Be to, turi nemažą instrumentalinę ir vokalinę muziką, nebaigtų muzikos kūrinių. Yra labai susirūpinęs lietuviškos operos rašymu, kuriai libretto jau turi, yra spaudai paruošęs 900 liaudies dainų, giesmių ir šokių. Bendrai, St. Šimkaus yra išleista chora s apie 200 dainų, solistams apie 30 dainų. Pažymėtina, kad jis yra organizavęs ir muzikaliai paruošęs pirmą ir antrą visos Lietuvos dainų šventes. Šiuo metu Stasys Šimkus dirguoja simfoninius koncertus ir nuolatos rūpinasi muzikos klestėjimu Lietuvoje. 1924 metais apskaičiuota, kad Lietuvos choras turi savą repertuarą daugiau kaip pusę Šimkaus dainų. Gi kita tik pusė tenka įvairiems kitiems kompozitoriams. Stasys Šimkus visą savo gyvenimą

paaukojo lietuviškai dainai, kur kartu su spausdintuoju žodžiu galima sakyti, atgavino lietuvių tautinę sąmonę ir atvedė Lietuvą į laisvą gyvenimą. Už tai lietuvių tauta, atsidėkodama Stasiui Šimkui už jos dainos galvinią ir populiarizavimą, jo 30 metų muzikos kūrybos sukaktuvių proga, visur ruošia didelius Stasio Šimkaus dainų vakarus. Per juos pagerbiamas ne tik Jubilijatas, bet ir lietuvių liaudies daina.

Tsb.

AR TAMSTA JAU UZSISAKEI LIETUVIU JANIMO ŽURNALĄ „VILTIS“?

Jei dar ne, tai pasiskubink, nes pirmojo numerio neadau ilko. Vėliau negausite.

Prenumeratą metams tik 8\$000, pusmečiui — 5\$000. Atskiras numeris 1\$000.

Adresas: «VILTIS» Caixa postal 1764 São Paulo.

Kaip svetimieji atsisveikino su mūsų Konsulu.

Didžiausios pagarbos vertas yra tas žmogus, kuris garbingai moka tarnauti savo Tėvynei. Vienas iš tokių asmenų yra Dr. Mačiulis. P. Dr. Mačiulis atstovavo Lietuvos Vyriausybei Brazilijoje, nes faktiškai buvo vienintelis atstovas, ne kaip valdininkas, bet kaip tikras lietuvis, patriotas ir idealistas. Jis visa savo siela buvo pasiėmęs tes tarnauti Tėvynei, kolonijai ir bendrai savo žmonių labui.

Tik pažūrėkime į tuos draugus čia pat S. Paulo, brazilų ir italų tarpe. Jis mokėjo prieiti ir būdamas aukšto intelektualaus išsilavinimo, sudarydavo Brazilijai, kur tik matydavo, kad kokia nors iš to naudą atneš savo vargstantiems broliams kolonijoje, tuom kartu ir savo Tėvynei. Šito ekonominio krizio metu Lietuva neišgali skirti jokių bei veik lėšų kolonijos socialinei pašalpai. O kiek visgi beturčių pavyzdžiui, sergančių turime kolonijoje, kuriems dy kai ligoninėse yra teikiama medicinos pagalba, ir daugely atvejų, guldoma ligoninėse; kiek karčių asarų tuom nušluostyta vargšams ir našlaičiams ir vis tai dėka tik asmeninei ponui Dr. Mačiuliui. Jo sugebėjimas įsigyti asmeninius draugus, gydytojų tarpe visose S. Paulo ligoninėse, davė tą galimybę suselpti medicinos pagalbą tuos vargdinius. Jo paties iniciatyva buvo prašyta Lietuvos Vyriausybės, ir, jai sutikus, buvo apdovanota ordenais keliolika medicinos gydytojų, kurie parodė ypatingą pasiūlymą mūsų kyonijos atžvilgiu.

Reikėjo tik matyti tą pagarbą kokia buvo pareikšta ponui Dr. P. Mačiuliui š. m. 29 d. gegužės mėn., atsisveikinimo vakarėnėje, kuri buvo sureiškta daugumoje medicinos gydytojų ir kitų įžymių asmenų, asmeniniu draugu p. Dr. P. Mačiulio. Čia tik galima buvo aiškiai matyti ir įvertinti, kaip tie garbingi profesional ir daktarai savo žinias galvas lenkia prieš tą žmogų, kuris savo energija pasiūlymų ir savo nuveiktais kolonijai darbas, užsitarnavo ypatingos, kolonijos ir tų garbingų sveimataučių pagarbos! Laikė tų atsisveikinimo pietų, kurie įvyko Automobilių Klube, daugybė prakalbų buvo pasakytos ir visose tose kalbose ypatingai buvo pabrėžiama Dr. Mačiulio nuopelnai kolonijai ir Lietuvos Valstybei. Begalo prakalbų įspūdį darė dalyvavusieji, kurie skaitom vieni iš žymausių asmenų S. Paulo. Per pietus visose prakalbose buvo linkėjama ponui Dr. Mačiuliui dirbti savo Tėvynei naudai su tokiu pat pasiūlymų ir atsidavimu, kaip jis dirbo Brazilijoje, lietuvių kolonijos ir Tėvynei labui.

Atsisveikinimo pietūs baigėsi, itelkiant ponui Dr. Mačiuliui gražią dovaną, Brazilijos draugų atminčiai.

— skas —

PING-PONGAS.

Gegužės 31 d. Mokos «Lithuanijos» skyriaus ping pongo komandos žaidė rungtynes su brazilų klubu «C. G. T.». F. C. Rungtynes laimėjo lithuaniečiai šiais rezultatais:

I Lith.	200	—	«C. G. T.»	193.
II „	150	—	„	137.
III „	100	—	„	48.

Tenka pažymėti, kad Mokos «Lithuanijos» ping pongo komandos skaitomas vienu iš stipriausių visoje Mokoje.

Bom Retire. Praeitą trečiadienį birželio 5 dieną Bom Retiro «Lithuanijos» ping pongo žaidė lietuvių Namų salėje rungtynes su stipriu brazilų klubu «C. A. Bandeirantes». Laimėjo lietuvių I-ji ir II-ji komanda, III-ji pralaimėjo. Rezultatai:

I Lith.	200	—	Band.	131.
II „	150	—	„	93.
III „	93	—	„	100.

FUTBOLAS.

Šį sekmadienį birželio 9 dieną B. Retiro «Lithuanijos» futbolistai žaidžia rungtynes su brazilų klubu «A. A. Carão». Žaidikai renkasi skyriaus patalpoje, iš kur l val. kaminjonu važiuos į aikštę.

Kronika.

REIKALAUJA DARBININKU.

Gavome žinių, kad vieną cukraus gamybos kompanija kreipėsi į Lietuvos Konsulatą, prašydama darbininkų į cukraus fazendą Porto Feliz. Darbininkai reikalingi prie cukraus «kauų» kirtimo tvarkymo, prižiūrėjimo ir kt. Taip pat reikalingi mašinistai ir darbininkai su praktika prie mašinų. Jei susidarys tam tikras darbininkų skaičius, tai milnėta kompanija apsimta savo lėšomis nuvežti į darbo vietą. Dėl sąlygų galima tartis tos kompanijos centralinėje raštinėje, rua Sao Bento Nr. 17 sobrado, 4 andar. S. Paulo.

MOTERŲ DRAUGIJOS VAKARAS.

Praeitą šeštadienį Liet. Moterų Draugija surengė vakarą Dariaus — Girėno salėje, rua Caxipó, 13. Buvo suvaldinta veikalas «Lietuviškos Vestuvės». Veikalas buvo vaidinamas antrą kartą, bet nežinrui į tai, publikos susirinko labai daug. Vaidinimas pavyko kiek silpniau, negu pirmą kartą, tačiau tautiški lietuvių rūbai, dainos, vestaviniai papročiai, darė rimto įspūdžio.

Nemalonu pažymėti, kad atsirado keletas «štukorių», kurie leike vaidinti mo mėgino ne vietoje rodyti «štukas» ir garsiai kalbėtis. Vakarų rengėjai turėtų tokių žmonių visai neleisti į vakarus, kurie ateina tik tvarkos ardyti.

Jaunuolis.

GRAŽUS MOKYKLOS VAKARAS.

V. Anastacio. Praeitą šeštadienį, birželio mėn. 1 d. Dr. Jono Basanavičiaus vardu lietuvių pradž. mokyklos salėje įvyko lietuvių vakaras, kuris atsilankiusiems padarė gana malonaus įspūdžio.

Buvo vaidinta A. Žemaičio 5 veik. drama «Lietuvinant Antanas». Pats veikalas labai gražus, įspūdingas, vaizduojas pirmųjų lietuvių kovų už savo tėvynės laisvę vaizdus, švelniai gaubiamus romantiiniu, skaisčios jaunųjų meilės šydu.

Kai dėl vaidinimo, tai kai kur vietomis buvo pastebima menkesni šlubėjimai, matyti, kai kurie silpniau roles mokėjo, tačiau tas gražių scenų vaizdų nei kiek negadino. Bendrai reik pasakyti, suvaidinta gerai ir žiūrovams veikalas patatymas patiko.

Ne mažiau teko gerėtis ir vakaro tvarka, kuri drąsiai galima sakyti buvo pavyzdinga. Be mažiausio triukšmo ar kokio nesuapratimo, visi gražiai linksminosi iki pat ryto.

Tai buvo dar šiais metais pirmas T. Komiteto statytas vakaras, bet reiktikėtis, kad jis ir nepaskutinis.

Šitokių pramočių visi mielai laukiame!

Priėkus.

„Vilties“ skyriu susirinkimas.

Praeitą sekmadienį Mokoje, Dariaus ir Girėno vardo salėje, rua Caxipó Nr. 13 įvyko bendras visų «Vilties» S-gos skyrių (Bom Retiro, Mokos ir Via Belos), susirinkimas, kuriame dalyvavo nemažas skaičius narių ir pašalinčių žmonių.

Šį nepaprastą, pirmąjį susirinkimą, atidarė pirmininkas mok. Nalivaika, pažymėdamas ju svarbą, tikslą ir perskaitė Centro V-bos paruoštą dienotvarkę. Susirinkimui vestū buvo išrinktas prezidiumas iš V. Nalivaikos, V. Godliausko ir J. Juodgudžio. Pirmininkavo V. Nalivaika. Chorvedis p. J. Stankūnas paskaitė trumpą, bet įdomią paskaitą, kurioje kvietė jaunimą stoti į chorus ir paauginti lietuvišką dainą. Paskaita buvo palydėta gausiu dainų plėjimu.

Po paskaitos ėjo Centro Valdybos pranešimas, kurį padarė pirmininkas V. Nalivaika. Sekretorius St. Vancevičius kalbėjo «Vilties» žurnalo reikalu, kviesdamas narius palaikyti žurnalą medžiaginiais: išrašyti jį savo giminėms bei pažintams ir t. t. Po to padaroma pertrauka ir susirinkimo dalyviai (tik nariai) nufotografuojami.

Po to susirinkimas tęsiasi toliau. Išrenkamas atstovas į Pasaulio Lietuvių Kongresą. Atstovu dauguma balsų išrenkamas pirmininkas V. Nalivaika. Kadangi S-gos pageidavimai nebuvo paruošti susirinkimui, tai juos paruošti pavesta visiems skyriams ir apvarstyti bei priimti per bendrą visų skyrių valdybų ir Centro V-bos susirinkimą, kurį susaukti nutasta ne vėliau birželio 15 d.

Susirinkimas baigėsi apie 6 val. vakaro.

Dar tenka pažymėti, kad į šį susirinkimą atvyko keletas «kultūriečių» vadukų, kurie pradėjo ne vietoje savo klausimus kelti ir ardyti tvarką. Galia, kad tie ponaičiai nežino nei pagrindinių organizacijų taisyklių, kad—organizacijos reikalus turi teisę svarstyti tik tai tos organizacijos nariai. Susirinkimo prezidiumas to jiems pasiskinti irgi nesugebėjo ir leido trukdyti darbą.

Prijuoiantis.

Lietuvių Moterų Draugijos Brazilijoje 1935 m. birželio 1 d. Dariaus—Girėno salėj ruošto vakaro.

APYSKAITA.

Pajamos.		
Kvietimai	—	Rs. 414\$000
Gėlės	—	21\$800
Rūbinė	—	12\$900

Rs. 448\$700.

Išlaidos.

Muzikantai	—	Rs. 100\$000
Spauda	—	23\$500
Gėlės	—	12\$000
Smulkmenos	—	20\$000
Sašė	—	50\$000

Rs. 205\$500

Gryno pelno Rs. 243\$200.

Visiems prisidėjusiems prie šio va

karo surengimo, o ypatingai vaidintojams ir tvarkdariams, D-jos vardu nuoširdžiai dėkuoju.

L. Majienė.
Pirmininkė.

Atsisaukimas.

Rugpjūčio 11—17 d. Kaune įvyks ta Pasaulio Lietuvių Kongresas. Kongreso metu įvyks Užsienio lietuvių spaudos ir kultūros paroda. DULR savo atsisaukime prašome šiai parodai atsiųsti visų lietuviškų laikraščių, ėjusių ir dabar einančių. Taip pat įvairiausių foto nuotraukų iš lietuvių gyvenimo užsieny.

Brazilijos lietuvių ėjusius ir einančius laikraščius, išleistas knygas, kalendorius ir kitus spaudos leidinius bei įvairių rūšių nuotraukas šiai parodai ir būsimam užsienio lietuvių spaudos ir kultūros muziejui renka «Lietuvio» Redaktorius St. Vancevičius. Visi Brazilijos lietuviai, kurie turi senųjų numerių «Lietuvio Brazilijoje» (1929-30 m.), «Naujienų», «Pietų Amerikos Lietuvio», «Garso» ir kitų Brazilijoje ėjusiu laikraščių, kalendorių ar kitų spaudos leidinių įvairių fotografijų, prašomi atsiųsti, arba atnešti į «Lietuvio» Redakciją, rua Bandeirantes, 92 S. Paulo (Siųsti caixa postal 1764 S. Paulo).

Kas negalėtų turimų laikraščių, fotografijų ar kitų dalykų iminėti parodai ir muziejui padovanoti, tai gali juos paskolinti. Po parodos bus gražinta. Ypatingai pageidautinos foto nuotraukos iš lietuvių gyvenimo kavos, cukraus ir kitose fazendose, iš darbų provincijoje, kaip prie kelių tiesimo ir t. t. Persiuntimo išlaidos bus gražintos. Taip pat labai pageidautino fotografijos iš lietuvių organizacijų ir kolonijos gyvenimo 1926 iki 1931—2 metų bei tuometinių žimesių lietuvių veikčių, organizacijų valdybų ir kt. atvaizdai.

Mums visiems svarbu, kad ir mūsų kolonija bei jos kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas būtų tinkamai atvaizduotas. Taigi, pasistenkite surinkti kuodaugiausia įvairių reikalingų eksponatų. Visus spaudos leidinius ir fotografijas prašoma atnešti, arba atsiųsti paštu, kaip galima greičiau.

«LIETUVIO» REDAKCIJA.

KRAUTUVĖ „ŠEŠUPĖ“

Vila Anastazijoj, rua B. Bueinas, 34 (arti stoties Domingos de Morais, 64. Ten pat priimami pensionistai: mėnesiniai ir padieniai. Geras maistas, aptarnavimas ir kambariai. Kairos pigios.

J. Maculevičius.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

Milijoniniai Lietuvos gelmių turtai.

Sventieji urvai. Žemė, kuri praryja žmones, gyvulius ir net robas.

Lietuvos gelmių turtai, palycinti su kaimynų vokiečių ir lenkų panašiais turtais, tėra dar mažai ištirti. Tiesa, Vytauto Didžiojo universiteto mokslininkai kasmet daro Lietuvos gelmių tyrimus. Tačiau tyrinėjami reikalauja didelių išlaidų. Todėl jie daromi gana ribotai. Kai kurios Lietuvos vietos jau yra geriau ištirtos ir iš to turime jau nemažą naudą.

Biržų apskrityje yra gana didelis, net galima pasakyti, milijoninis Lietuvos gelmių turtas — gipsas. Pyvėsos, Tautos, Juodupio, Apaščios ir kitų mažesnių upių ir upelių slėniuose jau daug amžių žmonės randa gipso akmenis, o kai kur — net didelius gipso klodus. Šie gipso klodai susidarė prieš tūkstančius metų, kai Pyvėsos, Tautos, Mūšos, Nemunėlio upių vietose liubavo jūra. Taip yra nustatyta Lietuvos mokslininkų, kurie sako, kad gipso klodai susidarė jūros dugne iš kalkinių akmenų ir sieros rūkšties mišinio. Va dinasi dabartinė Biržų apskritys užima buvusį jūros dugno paviršių. Tiesa šie gipso klodai tęsiasi ir Latvijos teritorijoje, bet jie geriausiai matyti Lietuvoje Pabiržės ir Biržų valsčiuose. Ypač daug tokių klodų yra prie siaurojo geležinkelio Biržų—Šiaulių Linijos, prie Gulbinų stoties, Kirdonių kaime ir kiek toliau—Kaunių dvaro laukuose.

Apie 1901—1902 m. į šias vietas buvo atvykę keli žymūs rusų profesoriai ir tyrinėjo Biržų apskrities gipso klodus. Netrukus į Panevėžį atvyko vienas Petrapičio fabrikantas, kuris su vietos ranzovais tarėsi dėl gipso akmenų pristatymo Panevėžio stotin. Vietos ūkininkai mėgino vežti tuos akmenis Panevėžin, bet matyti, kad tas darbas neapsimokėjo, nes platesnės eksploatacijos nebuvo išvystyta.

Smardonių upelio krantuose, 1921 m. buvo užtikti kaž koki urvai. Vietos žmonės juos vadina šventaisiais. Viena me tokiame urve buvo matyti didelių įvairiaspalvių akmenų klodai. Jie atrodė gana keistai: lyg popierio lapai, horizontaliai sukrauti. Tai buvo mels-

vos — ikkavos, — baltos spalvos nevienodo aukščio akmenys. Kiek giliau pastebėtos blizgančios lazdelės. Tai buvo sta aktital ir sto'ogmitai. Jie atsiranda per eilę metų nuo varvančio vandens.

Vietos gyventojai, kurie dirba vietos gipso kasyklose papasakoja visokių įvykių, susijusių su požeminiais urvais, kurie kartais praryja gyvulius, žmones, ir net trobesius. Prieš karą — 1910—1912 m. toje apylinkėje žemė prarijusi svirną su grūdais ir kelis arklius. Neoreikalo vietos žmonės yra užsilikusių įvairių padavimų, apie paskendusius dvarus ir nugrimzdusias b.žnyčias. Esą senovėje žmonės girdėdavę duslius varpų balsus. Tai skambėdavo tų paskendusių bafnyčių varpai.

Kirdonių kaimo apylinkės, kuriose yra dideli gipso klodai, žemės ūkiui yra netinkamos, nes gipso akmenys prasideda 10—15 centimetrų gilumoje. Ganykloms laukai ir gi beveik netinkami, nes auga reta žolė ir krumokšniai. Dailis gipso klodų priklauso valdžiai, o kiti talis yra ūkininkų nuosavyuose laukuose.

Pats gipso akmenų kasimas yra gana sunkus. Susprogdinti gipso klodai, suskyla į didesnius gabalus, kurie la žomi, verčiami į vežimus ir vežami į Gulbinų geležinkelio stotį. Iš čia šie talis vagonų gipso vežama į Kauną, kur jie apdirbamas. Pirmutinį gipso fabriką įsteigė inž. Glodenis, M. Mitukas ir P. Kakeranas. Nuo pradžios savo įsūrimo lašiol fabrikas jau perdėro apie 1000 vagonų gipso. Be šio fabriko dar yra įsisteigę keli mažesni fabrikėliai, kurie irgi perdėra Biržų apylinkių gipso akmenis. Valdžiai milijoniniai Lietuvos gelmių turtai pamažu pradeda duoti naudą.

Tsb.

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

Lietuvos Konsulo D-ro Petro Maciulio ir Ponia E. Maciulienės išleisuviu

PROGRAMA.

I.

Valstybiniai nusistatę Lietuvos kolonijos dalies atsiveikinimas su išvykstančiais į Lietuvą p. p. Konsulais dalijamas į tris dalis:

1. Viešas atsiveikinimas D-ro Vinco Kudirkos mokykloje š. m. birželio 16 diena, 3 val. po p.
2. Draugiški pietūs Lietuvių Namuose š. m. birželio 23 diena, 2 val. po p.
3. Atsiveikinimas stoty, birželio 24 diena.

II.

VIEŠO ATSIVEIKINIMO, birželio 16 dieną programa:

1. 3 val. po pietų, susirinkus organizacijų nariams, mokiniams, uniformotiems skautams, mokinių tėvams, svečiams, atvyksta Konsulas su Ponia Himna.
2. Grojamas ir giedamas Tautos himnas.
3. Iškilnių K-to pirm. kalba.
4. Dovanos įteikimas.
5. Konsulo kalba.
6. Choras gieda „Ilgiausių metų“.
7. Kelios choro dainos.
8. Pertrauka 10 min.
9. Paskaita.

III.

DRAUGIŠKI PIETŪS birželio 23 d. Lietuvių Namuose:

1. Užsirašoma iki birželio 20 d. „LIETUVIO“ Redakcijoje.
2. Programoje numatoma kalbos, solo dalykai scenoje, mokinių plastika ir kita.

IV.

ATSISVEIKINIMAS STOTY birželio 24 diena.

PASTABOS PRIE PROGRAMOS:

1. Sudaromi aukų lapai, kurie

pasitūdiniai organizacijoms ir mokykloms.

2. Aukų rinkimas pravedamas iki birželio mėn. 10 dienos.

3. Aukavusiems ir tautiška nusistatę žmonėms bus išduodami bilietėliai, kuriuos reikia įsigyti iš anksto.

4. Tvarka prižiūres ir bilietėlius tikrins skautai ir kitų organizacijų nariai.

5. Uniformuoti skautai eina garbės sargyba.

6. Paskaitą apie Konsulo P. Maciulio darbuotį Šao Paulo lietuvų kolonijoje laikys mokytojas L. Gaigalas.

7. Išleisuviu 16 d. dalyviai bus nufotografuoti p. Vosyliaus.

8. Stotyje, išvykimo dieną atsisveikina organizacijų atstovai ir skautai.

9. Išleisuviu programai vykdyti iniciatorių grupė išrinko valdybą iš šių asmenų: Čiuvinskas—pirm., St. Van cevičius—įždininkas ir Ed. Pažera — sekretorius.

KAS NORI VAŽIuoti I LIETUVĄ,

Pasaulio Lietuviu Kogreso proga, ten likti, arba vėl grįžti į Braziliją, gali užsirašyti „Lietuvio“ Redakcijoje, rua Bandeirantes, 92, arba Lietuvos Konsulate, rua Aureliano Coutinho Nr. 10. Susidarius bent 10-čiai žmonių bus gautas didelis laivokorėiu papiginimas. Užsirašyti galima iki šiu metu birželio 10 d.

STP. A3ARIS.

Motinos malda.

Pavasario vakaro sutemos. Palangėjimo sena, nuinkniuota šakomis ovelis, prie tvoros alyvų krūmas susigūžas. Aplink žydinčių vyšnių pūpsnius karkvačiai žvimbta, juzminų tankieji stambi peteliškė plakasi. Kažkur skamba dainos dūsmas, ir aidi skardaus juok duetas. Visur tiek ramybės ir elektriško saulėlydžių spinduliai žalsvais burtais numarino dienos sopulius ir išvargintą širdį atilsia apkerejo.

Koame gražu ir žiedais kvėpia. o pirkioj — ant lovos krašto atsisedusi motina slaugo sergantį kūdikį. Mažytis veidas išbalęs, akys įdubusios, rankutės konvulsyvių skausmų ant krūtinės išskėtos.

— Viešpatie, Viešpatie!... Najau jokios vilties nebėra? — skaudžiai atsi dūsta nelaiminga motina ir patslenkus klausio nelygnus, girgždžiančio ligonies kvėpavimo. Valandėlę pakelis galvą ir klaukio žvilgti, lyg pabalbos išskodama po panirusią pirkios erdvę brado. Įvargisus akys iluzijas sopina: rodos, kad iš pirkios kampe raruotos būtybės vingiuotos liežuvis kaitėja, langų stakose tamsios gyvatės susivijusios, o pasauliuose juodi silbinai susirangę grobi nio tyko. Vakaro prieblandos šėfelis

žaismas motinos širdy šurpia baimė dilgteri. Ji skubiai atsikelia nuo lovos atidaro langą, užtraukia užuolaidas ir žiebia lempa.

Sugrįžusi pas lovą, atsideda prie lošpio, paremia rankomis veidą ir šimtus kartų bevilčiai klausia:

— Viešpatie, ne jau pagalbos nebėra?...

Pro atvirą langą įplasoja peteliškė. Nebuvėlė viešnia apska pasienais keletą ratų, pasižvalgo aplink krosnij ir prie stalo sugrįžusi, bando lempos krūpčiojančią liepsnelę užgesinti. Veltui pastangos: dulkėti sparnai atsimuša į karštą stiklo paviršių, o minkštas kūnelis, ugnies aistrų karštį pajutęs, šalin metasi. Peteliškė gelsvoj prieblando išrango keletą zigzagų, pūsuka lošpio linkui ir, ant pagalvėlio kampo atsargiai nutūpusi, kūdikio veidą spoko. Motina prisimena jaunystės metuose girdėtą pasaką, kad esą vakaro peteliškė — tat klajoklantių kūdikį vėja, reikalingos gyvųjų atsimnio ir maldos. Kas žino, o gal ir ši peteliškė atskrido jos kūdikio vėles žvaigždėtosna aukšty bėna išviloti? Tai, kas motinos širdžiai šiame pasaulyje yra brangiausia, išliūnos nematoma peteliškė ir negražinamai sutirps ano pasaulio aureolėse.

Tiesa, gal nekaltutė vėlė skaidriausio deimanto žvaigždėle danų žydrynėse spindės, tačiau motina, beprotiško širdies skausmo apsvaiginta, vaitoja: «Bran gausis sūneli, tu nepaliksi manęs vienos ne... Tu sugysi ir užangsi didelės, didelės... Tu niekur nesikrisi su šia peteliškė!... Atsikėlusis drebančios rankos mostu nubaido nuo pagalvėlio peteliškė, išveja laukan ir uždaro langą, kad nelemta viešnia vėl negalėtų įsibriauti.

Kūdikis užmiega sunkiu, neramiu miegu. Motina apdangsto drobulemis lošį, bando valandėlę užsnūsti, bet negali: akys gyvas kenciančios kūdikio veidas, širdy baltos nelaimės nujaudimas kniet. Atstojta į rankas gražydama, po pirkį blaškosi. Artėjandio vidunakčio slėptinga ramybė įkaitusios nervus lyg adatomis bado. Jai kažkodėl rodosi, kad šią naktį kūdikis turės mirti. Veltui ramintis, veltui mėginti įsikabėti, kad liga švelnėja ir viskas geruo u baigsis — šaltas, aiškus, žiaurus nujaudimas išblaško visas iluzijas apglūsina sąmonę, skausmo replėmis gnaibo nelaimingą širdį: «Neišg. vens!... Šią naktį... būtinai šią naktį mirs.»

Trošku. Gerklėje kartus kamūlys susiveja. Motina atidaro langą ir, iškėlus galvą, žiūrį į duliojantį ovelis siluetą. Žiedų medum atmieštas oras vėsia srove suvystusius plaučius atgavina. Akys žvaigždynų raštuosna į tringa. Kiek ten grožybės ir mirulnio

jančio džiaugsmo! Net delėia, ir tas senis ilgasmakis, po debesėlių garbanotas žirnienas braidydamas, rompuo ir la me spindi. Motina, pavasario nakties užhipnatizuota, susikaupusi rymo ant palankės ir skurdžiai svaičioja: «Tokią naktį mano kūdikis negali mirti... Nel... Tat būtų perdaug žiauru ir neteisinga...»

Laikrodis vidunaktį skambina. Ji vėl, prie lošpio pasilenkusi, rymo. Stai ga, rodos, pirkios dorys pamažu girgžtel, vidun įslenka balta esybė ir ligi lovos atliūnavusi už motinos pečių snstojta. Vargšės moteriškės krūtinė šaltu šurpuliu nutirpsta. — Ji atėjo atsiunti kū ikio vėles. Ji, taip sėdėpinga, bal tosa drobulems įsisupusi, ironišku šypsniu, racklėta kakta, plėnomis ir išbalusiomis lūpomis. O akys kapų šalčiu ir upės sietuvų vėsama dvelkiančios. Kūdikis, lyg pstebejęs siaubingos viešios nūtrius veido broūžas, ima blaškytis, sugniauztomis kumitėlemis mostiguoti, spardyti, silpnai vaitoti. Motina bando raminti, šilo va sty, čiūčiuo ja, ulbina. Matydama, kad viskas veltui, užsiklaubia ant lošpio, palenkia galvą prie kūdikio krūtinės ir vėpėdamas šnabžda: «Neduosiu!... Atsitrauk šalin, nekviestoji viešnia! Kūdikis man priklausol... O jei ne — imk abu... Imk veskis, kur tik nori — kad ir į patį pra para... Viešo neduosiu!»

(b. d.)

PASAULY

DAUG PIRATU KINIJOJ.

Iš Londono pranešama, kad paskutiniu laiku Kinijoje prisiro daugybė piratų (jūros plėšikų), kurie užpildinėje mažesnius laivus, juos apipiešdami ir žudydami keleivius bei jūrininkus. Paskutinėmis dienomis daug piratų pavyko sugaudyti.

LEVALIS SUORGANIZAVO NAUJA MINISTERIŲ KABINETĄ.

Naujausiomis žiniomis iš Paryžiaus ministerių kabineta, po ilgų derybų, pavyko sudaryti užsienių reikalų ministrui Pierre Levalui. Pietri naujos vyriausybės sudaryti nepavyko. Spėjama, kad Prancūzijos vidaus politinė padėtis jais į normalias vėzas.

DIDELIS DARBININKŲ STREIKAS AMERIKOJE.

Toledo mieste, Ohio valstybėje sustreikavo elektros įmonių darbininkai, reikalaudami pakelti atlyginimą iki 20%. Toledo mieste, kurio gyvenotojų skaičius siekia 400.000 suparalizuotas visoks judėjimas.

PASTANGOS LIKVIDUOTI ITALIJOS — ABISINIŲS KONFLIKTĄ.

Milano mieste susirinko Abisinijos ir Italijos delegacijos, kurios veda derybas dėl tų abiejų valstybių konfliktą likvidavimo. Sutaikinti Italija su Abisinija daug pastangų deda anglai. Galimas daktas, kad abiejų šalių delegacijos susitars ir bus išvengta didesnių pasėkų.

TRAUKINIŲ KATASTROFOS MEKSIKOJE.

Paskutiniu laiku Meksikoje įvyko trys traukinių katastrofos. Tarp Lapmazos ir Drasil stotijų vienas keleivinis traukinys nuėjo nuo bėgių. Per katastrofą užmuštas vienas keleivis ir

46 sužeisti. Policija įtaria, kad katas trofų priežastimi yra slapta ruošiami atentatai. Kaltininkai teškomi.

PER ŽEMĖS DREBĖJIMĄ INDIJOJ ŽUVO 60.000 ŽMONIŲ.

Paskutinės žinios praneša, kad per žemės drebėjimą Beludžistane žuvo apie 60.000 žmonių, o ne 30.000, kaip buvo ankščiau pranešta. Kiek tūkstančių sužeistų, dar tikrų žinių nėra. Sužeistieji gabenami į didesnių miestų ligonines. Visos artimesnės ligoninės perpildytos sužeistaisiais. Nukentėjusiems skubiai organizuojama pagalba. Materialiai nuostoliai nepaprastai dideli. Kaikuriuose vietose visiškai sugriautos gyvenamos vietos. Tai vienas iš didžiausių ir baisiausių žemės drebėjimų, kurie yra buvę pasauly.

NUSKENDO LAIVAS.

Iš Baku miesto (Sovietų Rusijoje) pranešama, kad Juodojo jūroje nuskeno Sovietų karo laivas «Sovietskaja Azerbedžian», su kuriuo žuvo 27 jūrininkai. Laive įvyko sprogimas

ĮTEMPTA PADĖTIS TARP KINIJOJ IR JAPONIJOS.

Paskutinieji incidental kinų su japonais Šiaurės Kinijoje labai pablogėjo santykiai tarp Kinijos ir Japonijos. Padėtis pasidarė labai įtempta ir kasdien laukiama naujų įvykių. Sąryšis su tuo, atsistatydino keli Pekino valdžios atstovai.

ATSISTATYDINA MACDONALDO KABINETAS.

Iš Londono pranešama, kad šį šeštadienį atsistatydina Anglijos ministerių kabinetas, kuriam ilgas metas vadovavo ministras pirmininkas Macdonaldas. Naujajį kabinetą sudarysias, buvęs ministras pirmininkas Baldwin. Užsienių reikalų ministras Simonas patimsias vidaus reikalų ministro profelį, lordas Edenas liksias savo vietoje.

POLITINIAI AREŠTAI AUSTRIJOJ.

Paskutinėmis dienomis Austrijos policija suėmė kelėtą politikų, kurie įtariai priešvalstybiniame veikime. Policija taip pat suėmė daug hitlerininkų kurie vis nesiliauja varę savo propagandą Austrijos teritorijoje.

BENEŠAS VYKSTA Į MASKĄ.

Čekoslovakijos užsienių reikalų ministras E. Benešas išvyko į Maskvą. Laikraščių pranešimu, Maskvoje Benešas tarsis su Litvinovu dėl glaudesnių, tarp abiejų valstybių, santykių sudarymo bei dėl konsolidacijos Europos tautos klausimuose.

SUSAUDYTI 76 BANDITAI KINIJOJ.

Kinijoje suaudyti 76 banditai, kurie ilgą laiką darė plėšimus, užpildinėjo ir žudė ramius gyventojus. Policijai ir kariuomenės dalims pavyko daugelį banditų sugaudyti. Bandytų gaujos pakryko, kada buvo nužudytas jų vadas Hsu-Yung-Chang. Sugautieji banditai visi suaudyti.

NUTEISTAS MIRTĪ.

Iš Berlyno pranešama, kad Iam burge įvykdyta mirties bausmė tūlam Fiete Schulle, kuris buvo kaltinamas žmogžudystėje ir sąmokale prieš esamą jį tvarką. Schulle kitados esąs buvęs «raudonojo fronto kovotojų» organizacijos vadas Hamberge.

VOKIEČIŲ MOKSLINĖ EKSPEDICIJA Į AMAZONĄ.

Iš Berlyno pranešama, kad šiomis dienomis į Amazoną išvyksta vokiečių mokslinė ekspedicija, kuriai vadovauja jaunas vos 24 metų amžiaus, studentas. Ekspedicija vežasi su savimi ir hidroplaną, su kuriuo skraidys dar neištirtose vietose.

NUMATOMAS KAVOS KAINŲ PAKILIMAS.

Vietos laikraščiai rašo, kad dėl su

sidėjusių įvairių politinių ir ekonominių aplinkybių Europoje ir Amerikoje, numatomas kainų pakilimas Brazilijos kavai pasaulinėje rinkoje. Sąryšis su tuo, manoma, kad kiek pasitaisys ir Brazilijos piniginis vienetas milreisais, kuris paskutiniu laiku smarkiai nukrito.

— Anglijoje, Ročesterio mieste buvo suruosti dideli avlacijos manevrai, kuriose dalyvavo keli šimtai karo l-k-tuvų.

— Žinomas Sovietų Rusijos parašedistas Aleksandrovas, su parašėtu išėko iš 16000 metrų aukštumos. 1350 metrų aukštumoje jis atidarė parašėtu ir 20 metrų aukštumoje nuo jūros paviršiaus, pasileido nuo parašėtu, krito į jūrą ir pasinėrė. Aleksandrovas išplaukė visai sveikas.

— Vokietijoje išleistas įstatymas, kuriuo einant atitamas turtas iš valstybės priešininkų bei priešvalstybę nusis tačiusių asmenų. Iš keletos tokių asmenų turtas konfiskuotas.

PRASOMA GRAŽINTI KNYGAS.

Asmuens, kurie turi paėmę skaityti knykas iš Lietuvos Sąjungos knygyno, rua Bandeirantes, 92, prašomi jas skubiai gražinti. Sutvarkius knygyną, knygos bus išduodamos sena tvarka.

Knygyno Vedėjas.

DR. G. CHRISTOFFEL

buvęs asistentas ir įvairių ligoninių vedėjas Berlyne. Bendra klinika, specialis VIDURIU LIGŲ ir KVIEPAVIMO (pilvelio rūkštis ir skauduliai, jaknu, kepenų ligos, paprastas ir chroniškas bronchitas ir t. t.) širdies, ligos, SIFILIS, lytinis silpnumas.

Gydymas fiziotaropikas, dietiškas.

Praga Republica, 8. Nuo 10—11, 1—2 ir 4—6 val. vak. S. Paulo.

A. MAJUS.

(tąsa) 126

Dotal, adj. kraittinis; kraičio dalies; regimė—, tokios vedybos, kai vedusioji atskirai valdo savo dalias (kraičius).
Dotar, v. duoti, dovanoti; parūpinti; tiekti.
Dote, m. kraittis; dalia.
Dourada, f. — doirada.
Dourado, m. — doirada.
Dourador, m. doirador.
Douradura, f. doiradura.
Douramento, m. doiramento.
Dous, num. — dois.
Douto, adj. mokytas; s. m. mokytas žmogus.
Doutor, m. daktaras; abr. Dr.; gydytojas.
Doutorado, m. daktaratas, daktaro laipsnis.
Doutoral, adj. daktaro, daktariškas; s. m. daktarų sėdėjimo vieta (kėdes).
Doutoramento, m. pakilimas į daktarus, suteikimas daktaro laipsnio.
Doutorando, m. kandidatas į daktarus.
Doutorar, v. suteikti (ar gauti) daktaro laipsnį.
Doutrina, f. doktrina; tikybos dogmų rinkinys.
Dozavo, m. dvyliktoji dalis.
Dóze, num. dvylika; s. m. dvylikos skaitmuo.
Draga, f. žemėmė mašina; jūros (upės) dugno grandyklė.
Dragão, m. slibinas, slaubūnas; dra-

gūnas; tokia driežo rūšis.
Dragar, v. grandyti upės (jūros) dugną.
Dragomano, m. vertėjas.
Dragona, f. antpetis; epoletas.
Drástico, adj. drastiškas; greitai veikias.
Driça, f. vėliavos kotas; būrės kartis.
Droga, f. daug prekės; prastas vais tas; šlamėtas.
Drogaria, f. daug parduotuvė; vaistų ir kvepalų parduotuvė.
Droguista, m. drogistas; vaistinin kas.
Duas, num. dvi.
Dubio, adj. abejojas; nesiryžtas.
Dubitativo, adj. abejingas; abejotinas.
Ducado, m. hercogystė; hercogo titulas; dukatas (auksinis pinigas).
Ducal, adj. hercogiškas; hercago.
Duche, m. dušas (apsilaistymas šaltu vandeniu).
Dúctil, adj. tamprus; tąsus; išplečiamas.
Ductilidade, f. tamprumas; tąsumas.
Ducto, m. kanalas, vamzdis, latakas; smilktyvės švitavimas.
Duellista, m. duelistas, dvikovinin kas.
Duello, m. duelis, dvikova, dvikautė.
Duende, m. bildukas; kaukas.
Dueto, m. duetas.
Dulcificar, v. saldinti, pasaldinti; švelninti; melinti.
Duna, f. kopa; vėjo sunėsta smėlio

kalva.
Dunėta, f. kajutė (laivo užpakaly ant deno).
Duplicação, f. dvejinimas; dvigū binimas.
Duplicado, m. duplikatas; kopija; adj. dvilinkas; dvigūbas.
Duplicar, v. sudvėjinti; pakartoti; dusyk nurašyti.
Dúplice, adj. dvigubas; dvilinkas; dvišėdiškas.
Duplicidade, f. dvigubumas; dvilinkumas; dvišėdiškumas.
Duplo, adj. dvigubas; dvilinkas.
Duque, m. hercogas; berniukas (korta).
Duquėza, f. hercogienė.
Dura, f. tęsimasis; laikas; patvarumas.
Durabilidade, f. patvarumas; tvirtumas.
Duração, f. tęsimasis; laikas; patvarumas.
Duradoiro, adj. patvarus; ilgai tverias.
Durante, prep. per; per ištisą.
Duraque, m. toks stiprus marškas audeklas.
Durar, v. tvirti; tęstis; trukti.
Dúra vel, adj. patvarus; tvirtas, stiprus.
Durėza, f. kletumas.
Duriense, adj. duriėtis, iš Douro provincijos.
Duro, adj. kietas; žiubrus; šiurkštus; tvirtas; griežtas; s. m. plastras (pinigas).
Dúvida, f. abejonė; abejingumas; neriztumas, svirnumas; įtarimas; nā-

tem—, be abejonės; por causa de—s, abejonėms išvengti.
Dúvidar, v. abejoti; vilkinti; įtarti sviruoti; — de alg., ką nors įtarti.
Dúvidoso, adj. abejingas; abejotinas; įtartinas.
Duzentos, num. du šimtai.
Dúzia, f. tuzinas.

«D» galas.

REDAKCIJOS PASTABA.

Pasibaigus žodyno raidel «D», daugumai skaitytojų pagėdaujant, toliau žodyno į laikraštį nedėsimė.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETUVIO» prenumeratą 1935 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinėje Mokoje,
- 5) Menkaičio krautuvėje S. Annoj.
- 6) „Vilniaus“ krautuvėje r. Prates 12.
- 7) Kirilausko krautuvėje, V. Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ redakcijoj visomis dienomis.

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.
(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)
Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETINGA 37 a salos 8 — 9. Tel. 4-0715.

Chamados.

J. FRIZZO IR KO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šalių. Už oriausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

RUA MAUÁ, 207. Tel. 4-3345. São Paulo.

„BERNARDO“

Vokiečių fotografijų įstaiga įsteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103) Tel. 4-5574 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelena, arba si-darbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta diena ir nakti. —

REIKALINGA TARNAITĖ,

ne jaunesnė 15 metų, prie namų ruošos darbų. Gali nakvoti kitur. Kreiptis: rua Couto de Magalhães, 13.

**Moterišku rūbu siu-
vėja.**

Siuva visoklus moteriškus rūbus sulig naujausiu madų. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Lietuviams nuolaida.

V. Bacevičienė.

Rua Campineiros Nr. 62 (Móoca).

DEVĖK GRAŽIUS RŪBUS!

Rūbai gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame sulig naujausių madų ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque de Caxias 6-A (prie Sorocabano stoties)

Prof. Dr. Mario Gnecco

IR GYDYTOJO PADEJEJAS FELČERIS

Is. Garlo

Medikas, Chirurgas, (operavoras), Akušerija, Moterų ir Vyrų ligos Sifilis, Šankeris, tripperis. Pagydoma trumpiausiu laiku nuo 3 iki 5 savaitėjų. Ovas, Mažakraujistės. Vidurių ligos ir t. t. Vedernikas pagydomas be operacijos.

Kalba lietuviškai ir kitomis kalbomis. Priėmimo valandos: nuo 2 iki 7 val. vak. Sekmadieniais: nuo 10 iki 11 val. Rua Barão Paranapiacaba, 5 I aukštas (Prie Largo da Sé).

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 5 1/2 metų asistentu moterų klinikoje Berlyno ir Frankfurt | Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2° operacinio Diatermia Ultravioletniaus moterų klinikos ir gimdymo namu „Cecilienhaus“ Berlyne | letinai spinduliai.

PRĖMIMAS: Rua Barão de Itapitinga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena. Telefonas 4-7337, saukiama nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephenigia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5. Gyv. butas ten pat 6 aukšte. Tel. buto 2-5068. Consultorio 2-1520.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, viso kius liūdijimus ir t. t. Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Olympier	22. 5. 35.
Cuyabá	27. 5. 35.
Perfier	8. 6. 35.

Kainos pigios.

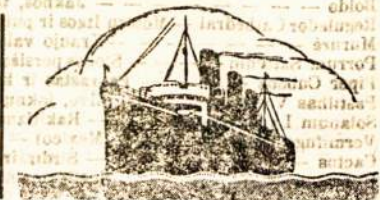
Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išievybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampus rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banko. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Brazilijos Eucharistinis Kongresas.

Atelnančiais metais Minas Geraes sostinėje Belo Horizonte įvyks Brazilijos Eucharistinis Kongresas. Kongreso reikalais tartis Rio de Janeiro atvyko Belo Horizonte Arkivyskupas.

Stropiai tikrins importuojamas seklas.

Į Braziliją kasmet įvežama labai daug įvairių javų ir augalų sėklių. Vietos laikraščiai praneša, kad žemės ūkio ministerija ruošia naują projektą sėklių įvežimui kontroliuoti. Bus žiūrima, kad įvežamos sėklės būtų tik geros rūšies.

Sunki Lloyd Brasileiro Kompanijos padėtis.

Vietos laikraščiai plačiai rašo apie Lloyd Brasileiro navigacijos bendrovės sunkią finansinę padėtį. Ši laivų bendrovė yra valdžios žinioje, tačiau esą, jai grėsia pavojus subankrutuoti. Bendrovės tarnautojai ir darbininkai ruošia mitingus ir reikalauja, kad Lloyd Brasileiro finansiniai reikalai būtų tin kamai sutvarkyti.

Naujas Força Publica Komendantas.

Karo ministerio įsakymu, pulk. Milton de Freitas Almeida, II ios karo apygardos viršininkas, paskirtas São Paulo Força Publica komendantu.

Reikšmingas Saleziečių įstaigos jubiliejus.

Birželio 5 dieną S. Paulo miesto saleziečių įstaiga Lyceu Coração de Jesus šventė savo 60 metų jubiliejų. Šį

įstaiga yra gana pavizdingai vedama ir turi gerai įrengtas amatų mokyklas, spaustuves, dirbtuves ir kita. Lycejus įsteigtas 1885 metais.

Paieškojimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Žungailą Vincą — iš Šiaulių miesto.
  2. Vilnonį Antaną iš Anykščių m.
  3. Vilnonytę — Grebniekiene Oną, iš Anykščių miestelio.
  4. Svarcą Karolį ir Svarciene Eleną, kilusius iš Šančių — Kaunas.
  5. Treikį Juozą, Salako valičiaus, buvusį savanorį.
- Visi piliečiai, kurie žino paieškojamųjų asmenų gyvenamąsias vietas, turėdami jų adresus Konsulatui.

Šamados

Kolonizacija ir Imigracija; laiškei žemės ūkio kontraktai savininkų sąsakai. Agentai ir korespondentai visuose Europos kraštuose.

Įstaiga vedama Lemos Pereira e Cia. S. Paulo, Largo S. Efigenia, 7 (Prie Viaducto de Chá).

Tel. 4-1462 Caixa postal 1607. Galima kreiptis iki 22 val. į Hotel Aliança S. Paulo. Skyrius Santos: Praça Republica Nr. 19.

LIET. S-GOS BRAZILIJOS POSĖDIS

įvyksta šią šeštadienį, birželio 8 d. 4 val. p. p., Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92.

Pirmininkas.

Armonikos.

Specialistas rusas Boris Boreiko su ilgamete praktika, taisy ir dirba įvairaus tipo naujas armonikas. Darbas garantuotas. Taip pat taisome įvairius metalinius ir medžio muzikos instrumentus už labai žemą kainą.

Muzikos instrumentų fabrikas «Condor»

C. SCAVONE & CIA.

R. Victoria, 746 ir 748. Tel. 4-3997 S. Paulo.

ŠAMADOS—PIGIOS IR GREITOS

Tamsta nori ką nors pakviesti iš Europos ir kitu kraštu? Sulig naujais emigracijos istatymais ir taisyklėmis parupiname visus reikalingus dokumentus: KONSULIARINES VIZAS, LAIVAKORTES, BILJETUS ir t. t. Taip pat atliekame visus su tuo susijusius reikalus valdžios istaigose.

Rasykite arba ieskokite mūsų: SERVIÇO UTIL LTDA — E. S. U. L. Rua Libero Badaró Nr. 23 1 andar, sala 2 Tel. 2-8384 Kalbama vokiškai!

SKELBKITES TIK „LIETUVY“.

KONCERTAS! KONCERTAS!

ŠEŠTADIENĮ, BIRŽELIO 8 DIENA

Dariaus — Girėno v. salėje, rua Coxipó Nr. 13 (Naujuose Mokes liet. mokyklos rūmuose). Koncertą rengia «Vilties» S-gos Bom Retiro skyrius. Jaunimui geriausia progą išgirsti gražių lietuviškų dainų, kurias padatnuos skyrta choras, ir jaukiai pasilinksmiti.

Pradžią 8 val. vak. Pabaigą 4 val. ryto.

GRIEŽ «VILTIES» DŪDU ORKESTRAS.

JAUNIME, neužmiršk, kad

«Vilties» S-gos Mocos skyrius Birželio mėn. 9 d. «Dariaus Girėno» salėje (rua Coxipó 13) rengia linksmą šokių

VAKARA

GRIEŽ LITHUANIEČIU STYGU ORKESTRAS

Vakaro pradžia 7 val., vak., pabaigą 12 val. nakties.

Birželio 9 d. sekmadienį Vy. k. Valančiaus mokykla rengia gražų ir linksmą

VAKARA

mokyklos salėje Rua Bandeirantes 92. Programa atliks mokyklos skautai ir mokiniai. Programoje plastikos vaidzdis, «Cigonų šokis» vaidinimas, deklamacijos. Vėliau šokiai, griežiant «Lithuanijos» orkestrui. Pelnas skiriamas mokyklos naudai. Atsilankę netik linksmi praleisite laiką, bet kartu paremsite lietuvišką švietimo židinį — mokyklą.

Pradžią lygiai 7 val. vakaro.

GREITAS SUSISIEKIMAS MASSILIA GRAZIUOJU LAIVU

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išveina geriausius laivai: «AURIGNY», «BELLE ISLE», «EUBEE», «FORMOSE», «GROIX», «JAMAIQUE», «KERGELAN» ir «LIPARI».

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veltui vynas ir visi valgiai.

Rua Libero Badaró 39-A S. Paulo
Agencia: Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

Augmenijos Medicina

Stebėtinai augmenijos vaisių sėkmingumas

(iš Brazilijos augmenijos)

Pasisteng kuo anksčiau jus pažinti. Čia glūdi tikras pasisekimas. Labai pagelbst visose ligose. Štai žodžiai vokiečių moks. liniko — naturalisto Dr. Martius: „Brazilijos augmenijos ne gydo, bet daro stebuklus“. Daliname veltui visiems mūsų vadovėlių, «KAIP GYDYTI AUGMENIJOS VAISTAIS» (Vokiečių ir portugalų kalbomis), kuriame rasite visų ligų išaiskinimus ir anrodymus, kaip jas gydyti. Pasisteng dar šiandien išgauti šią naudingą knygą vaistinėje.

Prašykite markės Cathedral

PHARMACIA CATHEDRAL

São Paulo

Praça da Sé Nr. 94-C

ir visuose Drogarijuose

ŠTAI VAISTAI KAIKURIOMS LIGOMS:

Musa Sapientum	— — — — —	Kosulys ir kraujingas atsikosėjimas
Calcio Cathedral	— — — — —	Plaučių ligos ir šlapimo rūtė
Saude de Corpo	— — — — —	Apsisaugojimui nuo arterijos sklerozės ir fortifikantas
Mikania Pilosa	— — — — —	Inkstų, puslės ir šlapimo takų ligos
Boldo	— — — — —	Jaknos, tulžis ir kasa
Regulador Cathedral	— — — — —	Moterų ligos ir puikiausias menstruacijų regulatorius
Mururé	— — — — —	Kraujo valomas ir odos ligos
Porrum Sativum	— — — — —	Slogos persišaldymas ir apsaugojimas nuo gripo
Piper Cubeba	— — — — —	Paprastas ir kroniškas triperis
Pastilhas Vegetaes	— — — — —	Pilvo, jaknų ir žarnų ligos
Solanum Lycopersicum	— — — — —	Raktizmas, škorbutas ir bendrai silpnumas
Vermifugo Cathedral (Chá do Mexico)	— — — — —	Kirmelės ir geltigė
Cactus	— — — — —	Širdis ir kraujo cirkuliacija
Guaraton	— — — — —	Sustiprinamieji ir paskatinamieji vaistai